

ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Події сьогоднішніх днів яскраво засвідчують гостру необхідність державного управління процесами врегулювання кризових явищ. Існуючі механізми державного реагування на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці України, мають відносно слабку ефективність та потребують подальшого наукового розвитку. Сучасний стан наведеної проблематики доречно розглядати через призму удосконалення процесів державного (публічного) управління в умовах запровадження воєнного стану.

Воєнний стан є складним випробуванням держави, це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

В умовах дії правового режиму воєнного стану вирішення питань забезпечення безпеки особі, суспільству та державі набуває найвищого пріоритету. Збройна агресія росії породжує гібридні загрози для системи державного управління. Такі кризові ситуації вимагають не лише негайних дій, але й адаптації механізмів державного управління до нових реалій сьогодення. Отже державне управління в умовах воєнного стану повинно бути вкрай ефективним та вимагає гнучкості, швидкості реакції та вміння приймати стратегічні управлінські рішення на основі об'єктивної оцінки існуючих та потенційних кризових ситуацій.

Як свідчить світова історія, запровадження воєнного стану завжди призводить до радикальних змін у всіх сферах функціонування держави та суспільства. Система державного управління в Україні теж зазнала надзвичайно сильного впливу з початком широкомасштабного вторгнення росії. Вкрай складні воєнно-політична та соціально-економічна обстановки внесли значущі корективи у роботу органів державної влади та місцевого самоврядування.

Подолання наслідків воєнних дій вимагає ефективного державного управління, що включає координацію зусиль уряду, міжнародних організацій, громадських організацій і приватного сектору. Військова агресія росії проти України призвела до значних руйнувань виробничого капіталу та інфраструктури, спричинила людські втрати та соціальні потрясіння. Тому шляхи подолання наслідків воєнних дій мають бути гнучкими та адаптивними до змінних умов на місцях, враховувати культурні та соціальні особливості.

Одним з можливих шляхів подолання наслідків воєнних дій може виступати децентралізація – передача повноважень та ресурсів на місцевий рівень для підвищення ефективності управління та відновлення. Головною

метою є забезпечення спроможності місцевого самоврядування самостійно, за рахунок власних ресурсів, вирішувати питання місцевого значення. Йдеться про наділення територіальних громад більшими ресурсами та про мобілізацію їхніх внутрішніх резервів [2].

Міжнародний досвід показує, що подолання наслідків воєнних дій вимагає системного підходу, де ключову роль відіграють ефективно публічне управління, міжнародна співпраця та координація зусиль різних секторів суспільства. Використання цих уроків може допомогти Україні та іншим країнам, які стикаються з подібними викликами, у розробці ефективних стратегій відновлення та розвитку.

Наразі Урядом держави розроблено Проект Стратегії відновлення державної влади та реінтеграції населення деокупованих територій України [3], який більш адекватно враховує сучасні реалії воєнно-політичної та соціально-економічної обстановки в державі. Проект Стратегії декларує шість стратегічних цілей, реалізацією яких стане побудова цілісної державної політики щодо реінтеграції деокупованих територій України з урахуванням умов, тривалості та наслідків тимчасової окупації для жителів цих територій та Держави України.

Таким чином можливо зазначити, що наразі існує гостра необхідність у удосконаленні та подальшому розвитку правових, економічних, а отже й організаційних механізмів реалізації державної політики у сфері подолання наслідків воєнних дій в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
2. Децентралізація влади. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Decentralizaciya-vladi-.html>.
3. Проект Стратегії відновлення державної влади та реінтеграції населення деокупованих територій України. URL: <https://minre.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/proekt-strategiyi-.pdf>.